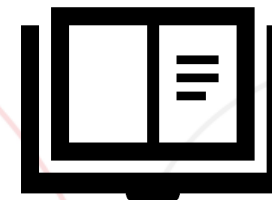

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Lapsi- ja perheasiainneuvoston kokous 20.8.2024

Alueellinen hyvinvointikertomus

Alueellinen hyvinvointikertomus on asiakirja, joka kuvaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä hyvinvointialueella.

Alueellinen hyvinvointikertomus ja –suunnitelma mm.:

- kuvaa alueellisia ja väestöryhmittäisiä eroja hyvinvoinnissa ja terveydessä
- kuvaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteita alueella
- asettaa ja kohdentaa tavoitteita, resursseja ja alueellista toimintaa
- toimii hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokoavana strategisena asiakirjana

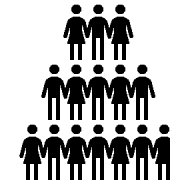
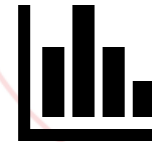
Lähde: THL: 2023 <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/alueellinen-hyvinvointijohtaminen/alueellinen-hyvinvointikertomus>

Alueellinen hyvinvointikertomus rakentuu kahdesta osiosta:

- **Kertomusosa** kuvaa hyvinvoinnin nykytilaa ja olemassa olevia toimia ja rakenteita hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi vuosilta 2021-2024

→ Väestön hyvinvoinnin tila alueella

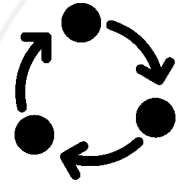
- **Suunnitelmaosa** kuvaa hyvinvointialueen tavoitteita, suunniteltuja toimia ja yhteistyötä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa vuosille 2025-2028

→ Alueelliset tavoitteet ja toimenpiteet

Hyvinvointikertomustyön laadintaprosessi

- Hyvinvointikertomustyön prosessi aloitettu 5/2024
- Kertomusosiota koottu kesän aikana, suunnitelmaa laaditaan toimialojen kirjausten pohjalta, hyte-ohjausryhmän ohjauksessa
- **Osallistaminen 8/2024**
 - Vanhusneuvosto
 - Osallisuusvaliokunta
 - Lapsi- ja perheasiainneuvosto
 - Nuorisovaltuusto
 - Vammaisneuvosto
 - Alueelliset kumppanuusryhmät
- Hyte-lautakunta tarkastelee kertomusta ja suunnitelmaa 9/2024 ja 11/2024, ja hyväksyntä 12/2024
- Aluehallitus ja –valtuusto käsittelevät hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman keväällä 2025

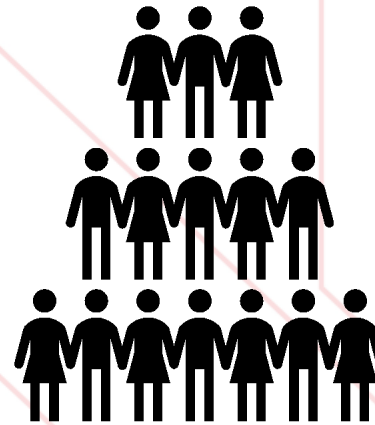
Tausta-asiakirjat ja strategiat

- Maakunnallinen hyte-ohjelma, eli Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Pohjois-Karjalassa- Strategiset painopisteet vuosille 2025–2028
- Hyvinvointialueen strategia
- Hyvinvointialueen edellinen hyvinvointikertomus ja –suunnitelma, sekä väliarvio
- Hyvinvointialueen erillisohjelmat ja –suunnitelmat
- Kuntien hyte-työhön liittyvät aineistot

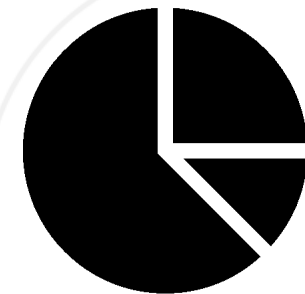

Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin nykytila

- Kuvauksen laadinta Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) valmisteleman vähimmäistietosisällön mukaisten indikaattoreiden avulla
- Kuvaus ikäkaaren kautta ikäluokittain
 - Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet
 - Nuoret ja nuoret aikuiset
 - Työikäiset
 - Ikäihmiset
 - Kaikki ikäryhmät

Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

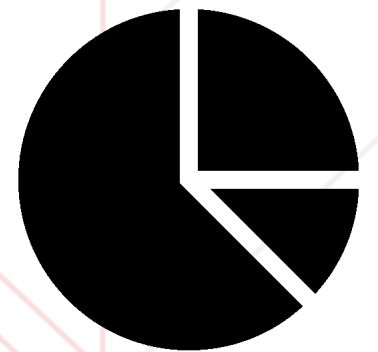
Pohjoiskarjalaisten lapsiperheiden tilanne:

- **Väestöennusteen** mukaan vuonna 2030 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on
 - **0-6-vuotiaita 5,2% väestöstä**, (koko maa 6,1%) ja **7-15- vuotiaita 7,5%** (koko maa 8,5%) väestöstä.
 - Lapsiperheiden osuus kaikista perheistä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella vuonna 2023 oli **32,4%**, kun koko maassa vastaava osuus oli 37,5%.
- **Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneita lapsiperheitä** oli vuonna 2023 Pohjois-Karjalassa **1,8%** eli **246 perhettä** (vrt. koko maa 2,6%).
- **Kaikista lapsiasuntokunnista ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien** osuus oli vuonna 2023 Pohjois-Karjalassa **29,3%**, (vrt. koko maa 28%)

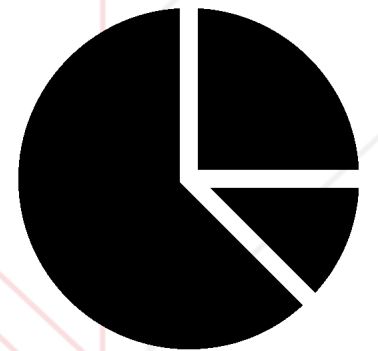
Nostoja pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tilasta indikaattoreiden pohjalta

- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen **sairastavuusindeksi on maan toiseksi suurin hyvinvointialueiden sairastavuusindekseistä** (vuonna 2022: 112,5 ja vuonna 2021 114,3) , Pohjois-Savon hyvinvointialueen sairastavuusindeksin (vuonna 2022: 117,2) jälkeen.

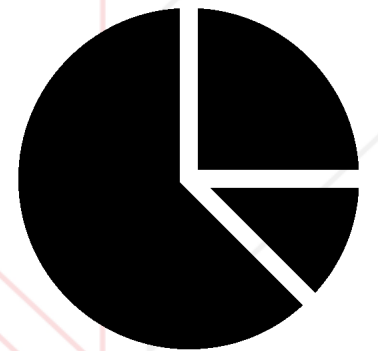
Nostoja pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tilasta indikaattoreiden pohjalta

- Ylipaino/lihavuus
 - 2-6-vuotiaista **19,6%** (vrt. koko maa 19,1,%) ylipaino (ml. lihavuus)
 - 7-12- vuotiaista **25,3%** (vrt. koko maa 23,5%) ylipaino (ml. lihavuus)
 - 13-16- vuotiailla **26,5%** (vrt. koko maa 24,8,%) ylipaino (ml. lihavuus)
 - 20-64-vuotiaista **24,4%** (vrt. koko maa 24,4%) lihavien osuus

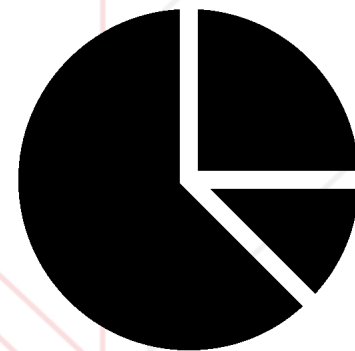
Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

- Fyysinen toimintakyky, liikkumattomuus
 - 5.-luokan oppilaista n. **40%** on heikko fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus)
 - 8.-luokan oppilaista n. **40%** on heikko fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus)
- Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus
 - 20-vuotta täyttäneistä **54%**

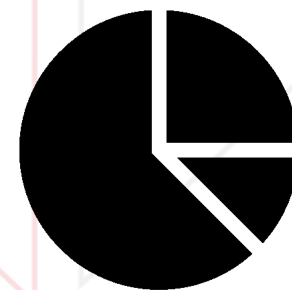
Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

- Kokemus terveydentilasta
 - Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus:
 - 4.-5.-luokkalaisista **11,4%**
 - 8.-9.-luokkalaisista **24,8%**
 - 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla: lukio **24,7%** ja ammatillisen oppilaitoksen **21,8%**
 - 20-64-vuotiaista **34,6%** (koko maa 32,7%)

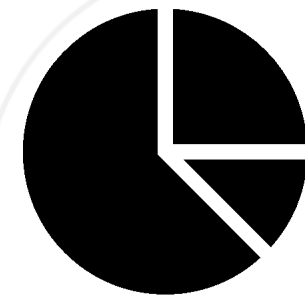

Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

- Psykkinen hyvinvointi
 - Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta oli vuonna 2023 kokenut
 - **20,9%** 8.-9.-luokkalaisista,
 - **14,4%** ammatillisen oppilaitoksen ja **21%** lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista.
 - Psykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus (%)
 - 20-64-vuotiaista oli **18,5%** (koko maa 19,3%).

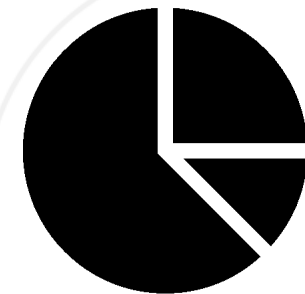
Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

- Erittäin heikko osallisuuden kokemus
 - 8.-9.-luokkalaisista 12,9% (vrt. koko maa 12,3%)
 - 20-64-vuotiaista 12,2% (vrt. koko maa 10%)
- Tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä
 - 4.-5.-luokkalaisista **85,9%** (koko maa 85,1%)
 - 8.-9.-luokkalaisista **66,4%** (koko maa 65,7%)
 - 1. ja 2. vuoden opiskelijoista lukiossa oli **67,1%** (koko maa 66,9%) ja ammatillisessa oppilaitoksessa **74,2%** (koko maa 66,2%).
- Elämänlaatunsa hyväksi kokevia
 - 20-64 vuotta täyttäneistä **49,2%**.

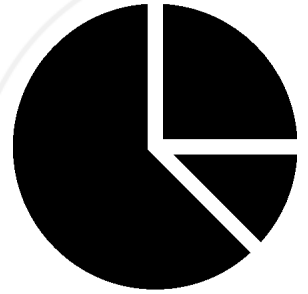
Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

- Päihteet
 - Huolta herättävää päihteiden, tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista oli vuonna 2023
 - 8.-9.-luokkalaisilla **7,2%** (vrt. koko maa 7,7%), sekä
 - 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla ammatillisessa oppilaitoksessa **14,3%** (vrt. koko maa 18,2%) ja lukiossa **7,4%** (vrt. koko maa 7,2%).
 - Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C)
 - 20-64-vuotiasta **30,4%**

Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

- Väkivallan kokemukset
 - Fyysistä väkivaltaa vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten taholta kokeneita
 - 4.-5.-luokkalaisista osuus oli vuonna 2023 14,1% (koko maa 15,8%)
 - 8.-9.-luokkalaisista 10,5% (koko maa 12,3%),
 - ammatillisen oppilaitoksen 1.ja 2. vuoden opiskelijoista 5,9% (koko maa 6,9%) ja
 - lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 5,9% (koko maa 7,6%).

Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tila indikaattoreiden valossa

Indikaattori	Alue	Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023
Raskaudenkeskeytykset alle 20-vuotiailla / 1 000 15 - 19-vuotiasta naista	Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	5,1	4,4	3,9
Raskaudenkeskeytykset alle 20-vuotiailla / 1 000 15 - 19-vuotiasta naista	Koko maa	5,9	5,7	5,8

Vuonna 2019 raskaudenkeskeytyksiä alle 20-vuotiailla (15-19-vuotiaat) oli Pohjois-Karjalassa 10,1/1000 (vrt. koko maa 6,5/1000)

Suunnitelman painopisteet ja tavoitteet

Kuva: Pohjois-Karjalan hyte-ohjelma. Painopisteet ja niiden tavoitteet

- Maakunnassa hyvinvointialueen ja kuntien hyvinvointisuunnitelmien taustalla on yhteisesti sovitut ja hyväksytyt painopisteet ja tavoitteet
- Hyvinvointialueen toimenpidekirjaukset näiden painopisteiden ja tavoitteiden mukaisesti, toimialojen kanssa yhteistyössä

Saatteenne
hyvinvointikertomukseen
ja -suunnitelmaan?

Kiitos!

TERVEEMMÄN ✓
ARJEN ✓
PUOLESTA!

Riikka Pekkarinen

Terveyden edistämisen suunnittelija
riikka.pekkarinen@pkkansanterveys.fi

050 412 5770

TERVEEMMÄN
ARJEN
PUOLESTA! ✓

POHJOIS-KARJALAN
KANSANTERVEYDEN KESKUS